

HÅLLBARHETSRAPPORT 2020-2021

Innehåll

HÅLLBARHETSREDOVISNING.....	3
SAMMANFATTNING.....	3
FRIDA UTBILDNING.....	4
VISIONER, RIKTLINJER & ORGANISATIONSIDÉ.....	5
VI UTBILDAR TÅGLUFFARE.....	5
ETT TONGIVANDE UTBILDNINGSFÖRETAG.....	5
SYSTEMTEORI SOM GRUND FÖR ORGANISATIONEN.....	5
FRIDA UTBILDNINGENS PÅVERKAN PÅ OMGIVNINGEN.....	6
HÅLLBARHET FÖR VÅRA INTRESSENTER.....	6
AGENDA 2030.....	6
RISKANALYS I ETT HÅLLBARHETSPERSPEKTIV.....	7
ATT FÖREBYGGA RISKER.....	8
EN GOD MILJÖ FÖR LÄRANDE.....	9
ORGANISATION FÖR LÄRANDE.....	9
LÄRANDE FÖR HÅLLBAR UTVECKLING OCH ATT UTBILDA TÅGLUFFARE.....	10
ELEVERS HÄLSA.....	10
EN LÄRANDE ORGANISATION.....	11
MEDARBETARE.....	12
ATTRAKTIV ARBETSPLATS.....	13
PERSONLIGT MÅSTERSKAP.....	13
ARBETSMILJÖARBETE.....	13
REKRYTERINGS- OCH ONBOARDINGPROCESSER.....	13
MILJÖ OCH KLIMAT.....	14
SKOLRESTAURANGER.....	14
LOKALER.....	14
TRANSPORTER OCH RESOR.....	15
INKÖP.....	15
EKONOMI I ETT HÅLLBARHETSPERSPEKTIV.....	16
SAMHÄLLSANSVAR.....	17
PLANERADE ÅTGÄRDER.....	18

Utgångspunkten för vad som redovisas i denna rapport är Frida Utbildning AB:s egen bedömning av verksamhetens påverkan på samhälle, ekonomi och miljö. Sedan 2019 omfattas koncernen av kravet på hållbarhetsrapportering för större företag. Detta är koncernens andra hållbarhetsrapport och gäller verksamhetsåret 2020/2021.

I rapporten beskrivs Frida Utbildnings organisation och verksamheter och hur dessa bidrar till en hållbar utveckling. Det koncernövergripande hållbarhetsarbetet har sin utgångspunkt i och sammanfaller med koncernens visioner.

Kontaktperson:

Kristina Melén
Hållbarhetsstrateg
kristina.melen@fridaskolan.se

HÅLLBARHETS- REDOVISNING

SAMMANFATTNING

Frida Utbildning är en starkt värdegrundsstyrd koncern. Vi vill genom våra verksamheter bidra till det goda, demokratiska och hållbara samhället. Med visionen om att utbilda tåguffare arbetar vi på våra skolor med barn och unga för att ge dem de allra bästa förutsättningarna att kunna verka i ett sådant samhälle på ett engagerat, aktivt och hållbart sätt. Våra medarbetare ska i organisationen få rätt förutsättningar att själva utvecklas för att kunna verka i linje med visionen och stötta och bistå eleverna under deras utvecklings- och läranderesor.

Koncernens organisation är utformad så att den förstärker verksamheternas syfte och mål. Genom det systemteoretiska perspektivet blir alla delsystem och därmed alla individer lika viktiga i organisationen, något som över tid medför resiliens och hållbarhet. Vårt eget system samverkar med omvärlden i många sammanhang och visionen att koncernen ska vara ett tongivande utbildningsföretag kan på så sätt eftersträvas.

Den första Fridaskolan startade hösten 1993 i Vänersborg. Sedan dess har Fridaskolornas verksamhet vuxit till att 2020/2021 omfatta fem förskolor, sex grundskolor och två gymnasieskolor fördelade i Vänersborg, Trollhättan, Uddevalla, Härryda, Göteborg och Helsingborg. Fridaskolan i Helsingborg startade i augusti 2021 och arbetet med att öppna en andra skola i Göteborg pågår. Sammantaget verkar cirka 550 medarbetare och ungefär 3700 barn och ungdomar inom Frida Utbildning.

2006 bildades moderbolaget Frida Utbildning, med visionen att vara Sveriges tongivande utbildningsföretag. Företagets aktieägare är medarbetare på Fridaskolorna där två familjer är majoritetsägare. Under Frida Utbildning ryms två dotterbolag, Fridaskolorna AB och Didaktikcentrum AB.

Didaktikcentrum heter från oktober 2021 Frida Professional. När bolaget startade 1997 låg fokus på utvecklingsfrågor kopplade till ämnet didaktik. Namnet Didaktikcentrum var därför logiskt och beskrev tydligt verksamhetens inriktning. Genom åren har verksamheten utvecklats och breddats till att i ett vidare perspektiv bidra till organisationers och individers lärande, och därför har bolaget namnändrats. Namnet visar på ett tydligt sätt kopplingen till Fridaskolorna, samtidigt som det också framgår att verksamheten riktar sig till vuxna professionella. Frida Professional AB är ett utbildningsföretag inom Frida Utbildning AB och verksamheten bygger på forskning och beprövad erfarenhet. Basen i kunskandet kommer från Fridaskolornas verksamhet. Frida Professional har en forskningsavdelning med en disputerad doktor.

FRIDA UTBILDNING

»Frida Utbildnings
koncernövergripande
vision om att vara
ett tongivande
utbildningsföretag
är kopplad till den
samhällsnytta vi
strävar efter att
åstadkomma.«

När Fridaskolan startades 1993 var idén att göra en positiv skillnad, att förändra samhället till det bättre samt att knyta beprövad erfarenhet och forskning till skolverksamheten och därigenom främja en god miljö för lärande. Man ville skapa en skola som bars upp av en gemensam idé och en gemensam syn på kunskap och lärande.

Vi utbildar tåguffare

Fridaskolornas vision "att utbilda tåguffare" innebär att de barn och ungdomar som går i våra skolor ska få utvecklas till ansvarstagande, kreativa och skapande individer med relevanta kunskaper och förmågor i bagaget. De ska hysa tillit till sina egna förmågor och en nyfikenhet att lära vidare. De ska få med sig en omvärldsuppfattning som gör att de i framtiden aktivt kan delta i demokratiska processer i samhället och genom sina handlingar bidra till en positiv och hållbar samhällsutveckling.

Visionen medför en förväntan på medarbetarna att vara ansvarstagande och kreativa och det råder en stark tilltro till medarbetarnas kompetens och förmåga. Varje enskild person i Frida Utbildning – oavsett arbetsuppgift – har ett uttalat ansvar att medverka i skapandet av en god miljö för lärande och på så sätt bidra till det hållbara samhället genom sitt arbete. Våra riktlinjer omfattar alla inom Frida Utbildning. Vi förväntar oss därför att alla medarbetare, elever och vårdnadshavare:

- Är beredda på utmaningar och oförutsedda händelser.
- Anstränger sig för att skaffa sig information och lösa problem.
- Intar ett aktivt förhållningssätt som innebär eget ansvar och egna initiativ.
- Arbetar för att åstadkomma en skapande och kreativ miljö för lärande.

VISIONER, RIKTLINJER OCH ORGANISATIONSIDÉ

Ett tongivande utbildningsföretag

Frida Utbildnings koncernövergripande vision om att vara ett tongivande utbildningsföretag är kopplad till den samhällsnytta vi strävar efter att åstadkomma. Denna samhällsnytta kan beskrivas ur många olika perspektiv, alltifrån den direkta påverkan vi har på våra elever och deras familjer och det mervärde av skola vi bidrar med, till vilka leverantörer vi väljer att arbeta med eller de nätverk och samarbetsprojekt vi ingår i och hur dessa påverkas av vår verksamhet. Frida Professional, alltså tidigare Didaktikcentrum, har såväl interna som externa utbildningsuppdrag och innehar därmed en central roll i Frida Utbildnings möjligheter att slå an en ton i utbildnings-Sverige.

Systemteori som grund för organisation

Frida Utbildnings organisation och verksamheter vilar på en systemteoretisk grund. I systemteorin ser man organisationen i sig som en del i ett större system, och det sker kontinuerligt ett utbyte med samhälle och människor runt omkring. Med detta synsätt blir alltså organisationen ett mål i sig – den får ett egenvärde. Frida Utbildnings organisation, vårt eget system, måste därmed vara livsdugligt – liksom det större sammanhang vi ingår i – och ett utbyte sker ständigt mellan vår organisation och omvärlden. Vårt system ska förstås som ett komplex av delar som står i ömsesidig förbindelse med varandra. "Hållbarhet" kan således sägas vara ett fundamentalt begrepp i vår organisation, både i teori och praktik.

Omställningen till en mer hållbar värld är starkt beroende av framgångsrik forskning, effektiv teknikutveckling, politiskt mod och medvetna samhällsmedborgare som inte bara förstår vilka handlingar som bidrar till hållbar utveckling, utan också äger den bakomliggande kunskapen om hur och varför. Strävan att uppnå ökad jämlikhet länder, och därmed människor, emellan är minst lika bärande och en nog så viktig förutsättning för att Agenda 2030 och Parisavtalet ska uppnås. Därför blir tilliten till vetenskapen, värdet av kunskaper och insikten om vikten av det livslånga lärandet fundamentala parametrar i det hållbara samhället – liksom solidaritet, rättvisa och medmänsklighet.

Grunden för en sådan omställning läggs i en skola där ett aktivt förhållningssätt till lärande pågår, där elever har ett självklart inflytande över innehåll och form, där vuxna och barn är nyfikna på varandra och tillsammans skapar kunskaper, motivation och värde. Uppdraget att sammanföra lärande för hållbar utveckling med den operativa verksamheten och involvera elever i beslutsprocesser och i demokratiska arbetsformer är centralt. Medarbetare behöver ha relevanta kunskaper, rätt förutsättningar och vilja axla ansvaret att vara efterföljansvärda för elever och för varandra. Strävan att vara just en sådan skola uttrycks i Frida Utbildnings vision och riktlinjer, i organisationsstrukturen, i den systemteoretiska förankringen, i tilliten till varandras kompetens, i det dagliga mötet mellan människor, i likvärdigheten mellan våra olika enheter och i företagets blickriktning mot framtiden.

Hållbarhet för våra intressenter

Frida Utbildnings huvudsakliga intressenter är våra elever och medarbetare samt elevernas familjer. Andra intressenter är företag och organisationer vi samarbetar med, leverantörer vi skriver avtal med och kommuner vi verkar inom. Den viktigaste direkta påverkan Frida Utbildning har på omgivningen handlar om:

- Våra elevers lärande och växande och vilka individer de lämnar oss som när det är dags för nästa steg i livet.
- Hur våra medarbetare verkar, utvecklas och trivs i våra verksamheter.
- Hur vi genom vårt arbete och engagemang kan påverka familjer, närsamhället och andra verksamheter att utvecklas i en hållbar riktning ur alla aspekter av hållbarhet.

FRIDA UTBILDNINGSPÅVERKAN PÅ OMGIVNINGEN

»Därför blir tilliten till vetenskapen, värdet av kunskaper och insikten om vikten av det livslånga lärandet fundamentala parametrar i det hållbara samhället – liksom solidaritet, rättvisa och medmänsklighet.«

Agenda 2030 och en hållbar verksamhet

År 2015 undertecknades FN:s Agenda 2030. Snart halvvägs till år 2030 har världens länder mycket kvar att göra för att uppnå de globala målen. Ju mer vi närmar oss slutet på decenniet, desto mer relevant blir det att verksamheter identifierar och styr sina påverkansområden i relation till det hållbarhetsramverk som de globala målen och Parisavtalet utgör. Den globalisering och digitalisering av samhället som pågått över tid, följs nu av "hållbariseringen" av detsamma. Företag och organisationer, regioner och kommuner har allt att vinna på att ta aktiva steg i sitt hållbarhetsarbete, undersöka nya affärsområden och agera preventivt, snarare än att invänta utifrån förändrade förutsättningar i samband med nya lagar, föreskrifter och politiska beslut.

Frida Utbildning är ett utbildningsföretag och globalt mål 4 – "god utbildning för alla" – beskriver vårt huvuduppdrag och vår kärnverksamhet. Alla globala mål berörs dock i en verksamhet som vår. Frida Utbildnings ansvarstagande i att utgå från de globala målen visar sig i hur de dagliga verksamheterna bedrivs

och vilka operativa beslut, små som stora, som fattas i dessa verksamheter. Allt som genomförs, från den enskilda medarbetarens val i vardagen, till beslut som omfattar hela koncernen, påverkar hur väl vi bidrar till en positiv utveckling av samhället och miljön och håller nere de negativa effekterna på desamma. En del av det ständigt pågående utvecklingsarbetet på Frida handlar därför om att skapa strukturer som möjliggör både ökad förståelse och faktisk förändring i enlighet med våra egna riktlinjer, vår värdegrund och, inte minst, Agenda 2030.

Risikanalyser i ett hållbarhetsperspektiv

Frida Utbildning agerar som utbildningsföretag i ett omfattande system av en mängd olika aktörer. Nya lagar och förordningar, förändrade ekonomiska förutsättningar, politiska beslut på kommun- och riksnivå, förändrat elevunderlag och kompetensbrist är exempel på faktorer som kan utvecklas till risker. I sin tur kan sådana risker försvåra för koncernen att bevara kvalitet i uppdraget att erbjuda god utbildning med bibehållen värdegrund och fokus på vision och riktlinjer, vilket är vårt främsta medel i hållbarhetsarbetet. Att vidareutveckla organisationen i en hållbar riktning kräver väl genomtänkta rikttningsbeslut baserade på strategiska utgångspunkter. Genomförandet är i sin tur beroende av god styrning, hög kompetens, målmedvetenhet och uthållighet, faktorer som när de inte uppfylls istället kan utvecklas till betydande risker.

Verksamhetsåret har med anledning av Covid-19 och efterföljande pandemi inneburit stora utmaningar på många plan i verksamheterna. Den typen av risk som en pandemi innebär är svår att förbereda sig för och sätter organisationen under stor press. I perioder har hög sjukfrånvaro både bland medarbetare och elever, behovet av att snabbt kunna ställa om verksamheten efter ständigt förändrade direktiv, behovet av att möta oron hos elever, familjer och medarbetare samt krav på förändrade arbetssätt och rutiner inom alla verksamhetsområden, medfört påfrestningar. Samtidigt har ambitionen att leverera undervisning och skolvardag med god kvalitet varit minst lika hög som tidigare och alla delar i organisationen har ansträngt sig till det yttersta för upprätthålla arbetet med blicken riktad mot vision och riktlinjer.

Att förebygga risker

För att minska riskerna är den goda organiseringen av verksamhetsutveckling och systematiskt kvalitetsarbete på alla nivåer viktiga medel. Det gäller att ständigt skapa förutsättningar för att värdegrund och vision fortsätter att genomsyra både vardagligt arbete och mer omfattande processer och beslut. Det gäller också att värna om den flexibilitet och anpassningsförmåga som finns inbyggd i systemet. De senaste årens arbete med att utveckla och förstärka redan befintliga strukturer för kvalitetsarbetet inom alla delar av organisationen är en nyckelfaktor till att läsåret 2020/2021 har genomförts på ett välfungerande sätt, trots en pågående pandemi.

Kommunikation är en annan nyckelfaktor för att förebygga negativa effekter av risker. Levande och lättillgänglig kommunikation kring Fridas grundläggande idéer, hur företaget drivs och hur vi utvecklas ger medarbetare och intressenter förståelse, riktning och tydlighet. Elever och vårdnadshavare, Fridas medarbetare och andra intressenter behöver hållas välinformerade och känna sig trygga med att vi strävar efter att nå hållbarhetsmålen på bred front. För att ta ytterligare steg mot en rikare och förfinad kommunikation både internt och externt inleddes under 2021 ett arbete med en ny webbplats. På och via den nya webbplatsen ska alla som har intresse av Frida – från elever och vårdnadshavare till befintliga och potentiella medarbetare – ges möjlighet att både lära känna Fridas värdegrund och erbjudas riklig och adekvat vardagsinformation.

Som ett led i kvalitetssäkringen av arbetet med hållbar utveckling utökar Frida Utbildning funktioner på strategisk nivå. Idag arbetar en stab av medarbetare med övergripande uppdrag. Bland dessa finns till exempel kommunikationsansvarig, HR-strateg, hållbarhetsstrateg och internationaliseringsansvarig, köksutvecklare samt concernansvariga för vaktmästeri och lokalvård. Sammantaget fyller dessa funktioner viktiga roller i att vara framåtsyftande och sammanhållande för arbetet med hållbar utveckling inom Frida Utbildning.

De kommande rubrikerna – "En god miljö för lärande", "En lärande organisation", "Medarbetare", "Miljö", "Ekonomi ur ett hållbarhetsperspektiv" samt "Samhällsansvar" – beskriver våra strategiska hållbarhetsområden. Sist i rapporten går att läsa vilka planerade åtgärder som Frida Utbildning ämnar ta sig an framöver.

»Det gäller att ständigt skapa förutsättningar för att värdegrund och vision fortsätter att genomsyra både vardagligt arbete och mer omfattande processer och beslut.«

Fridaskolornas verksamheter omfattar utbildning och lärande i tre segment; förskolor, grundskolor och gymnasium. Huvuduppgiften är att ge de bästa förutsättningarna för ett lustfyllt och livslångt lärande, samt att lägga grunden för en optimal kunskapsutveckling och positiv social utveckling hos varje individ. Vi benämner detta en god miljö för lärande.

Pandemin som härjat under verksamhetsåret har inneburit stora förändringar för allt lärande inom skolans värld. Elever har i olika utsträckning varit hänvisade till distansundervisning och fått ta stort eget ansvar för att delta i undervisning och genomföra uppgifter. Fridaskolornas pedagoger har på otaliga sätt ansträngt sig att erbjuda en så varierad och elevanpassad undervisning som möjligt trots nya förutsättningar. Extra mentorstider, digitala grupprum, gemensamma rörelsepåbjudningar, möjligheten för enstaka elever att få undervisning i skolan, nya pedagogiska grepp, digitala walk and talks är några exempel på sådana anpassningar.

Organisation för lärande

Fridaskolorna organiserar pedagoger i mindre arbetslag med stor autonomi. På grundskolorna ansvarar dessa för en elevgrupp/årskurs per läsår. På samma sätt är gymnasiet pedagoger indelade i årskursvisa arbetslag. Eleverna på gymnasiet tillhör förutom sin klass, också mentorsgrupper och basgrupper som är blandade grupper oavsett programtillhörighet. Även förskolornas barn är organiserade i grupper med ansvariga mentorer och arbetslag. Barnen ingår både i åldershomogena och åldersblandade grupper som används i olika sammanhang för olika syfte.

Arbetslagens koppling till elevgrupperna på just detta sätt för med sig många vinster. Ett genomtänkt upplägg av kontakten mellan

EN GOD MILJÖ FÖR LÄRANDE

pedagoger och elever bidrar till djupare relationer, vilket skapar stabilitet och trygghet. Varje elev ska få möjlighet att växa och utvecklas så optimalt som möjligt och en god samsyn i arbetslaget förbättrar förutsättningarna för att förstå varje elevs individuella behov. Stor vikt läggs vid att bygga social kompetens och att utmana eleverna gradvis och varsamt genom målmedvetna strategier. Det är ett uttalat uppdrag att undervisa inkluderande och att arbeta med samarbetslärande samt att lägga vikt vid att variera grupp sammansättningar över tid och efter behov. Att variera lärandegrupper och fokusera på hur de fungerar både socialt och studiemässigt är ett av våra viktigaste verktyg i att bygga en trygg och god miljö för lärande.

»Elevhälsan på Frida har ett mycket nära samarbete med den pedagogiska verksamheten, både på grupp- och individnivå, och är delaktig i flertalet gruppverksamheter på varje enhet.«

Arbetslagens organisation skapar också flexibilitet att kunna variera scheman och förenklar för att tillsammans med elever, planera utformning och upplägg av undervisningen. Det förenklar i sin tur för ett ökat elevinflytande med motivation, känsla av sammanhang och meningsfullhet som resultat. Flexibilitet är en viktig förutsättning för framgångsrikt arbete med lärande för hållbar utveckling, som bland annat definieras som elevcentrerat, ämnesövergripande och öppet mot omvärlden.

Lärande för hållbar utveckling och att utbilda tågluffare

Centrala principer för lärande för hållbar utveckling är enligt Skolverket "ett demokratiskt arbetssätt, kritiska förhållningssätt, ämnesövergripande samarbeten, globala perspektiv och varierande representationer, en mångfald av pedagogiska metoder samt delaktighet och inflytande från eleverna". Samma principer är absolut nödvändiga för att skapa lärande och utveckling enligt visionen att utbilda tågluffare.

På Fridaskolorna uppmanas eleverna att ta egna initiativ till sitt lärande och vi strävar efter att skapa sammanhang som stimulerar naturlig nyfikenhet, kreativitet och lust att pröva och lära. Vi anstränger oss att variera inlärningsituationer och bedömningstillfällen. I alla åldrar, från förskola till gymnasium, samordnar vi regelbundet lärandet i ämnesövergripande kunskapsområden som vi kallar "områdesarbeten". Eleverna får möjlighet att upptäcka helheter och hur ämnen, med till synes olika ingångar, sammanfaller och kompletterar varandra i verkliga sammanhang och där hållbarhet ur olika perspektiv är vanligt förekommande innehåll. Ofta sammanfaller områdesarbeten med olika former av "på riktigt"-inslag för

att eleverna ska förstå sin omvärld bättre, få träna sina sociala färdigheter, synas på olika arenor och erhålla erfarenheter som är svårare att åstadkomma i det vanliga klassrummet. "På riktigt" sker till exempel när vi knyter an till samhället utanför skolans väggar, involverar externa experter och hittar nya mottagare för elevernas lärande men också när elever bidrar till det interna, operativa arbetet eller när lärandet hamnar nära och blir särskilt angeläget för den enskilda eleven.

Fridaskolornas förskolor i Trestad innehar utmärkelsen Grön flagg som drivs av organisationen Håll Sverige Rent. Grön Flagg är ett lärandeprogram inom hållbar utveckling som syftar till att omsätta kunskap till direkt handling. Således arbetar förskolan, grundskolan och gymnasiet på likartade sätt med ett målinriktat innehåll som präglas av lärande för hållbar utveckling och i linje med visionen om att utbilda tågluffare.

Annars vanliga tågluffarinslag i Fridaelevernas lärande som lägerverksamhet, kabareer och föreställningar, kunskapskalas, områdesredovisningar och studieresor utomlands har förstås inte kunnat genomföras på samma sätt under verksamhetsåret. Likaså har pågående Erasmusutbyten med elever och/eller pedagoger fått pausas eller genomföras som digitala utbyten istället. Å andra sidan har anpassning till distansundervisning över digitala plattformar, föräldramöten och utvecklingssamtal via länk, redovisningar i livesändning för att nämna några exempel, inneburit andra typer av tågluffarsammanhang, både för elever, målsmän och medarbetare.

Elevers hälsa

På Fridaskolorna ligger stort fokus vid att elevhälsans arbete främst är av hälsofrämjande och förebyggande karaktär. Perspektiven för frågeställningarna som elevhälsan hanterar ligger därför ofta på organisations- och gruppnivå. Lärande och hälsa påverkas i stor mån av samma generella faktorer vilket gör det extra viktigt att den specialpedagogiska, psykosociala, psykologiska och den medicinska delen samverkar för elevernas bästa. Därför har elevhälsan på Frida ett mycket nära samarbete med den pedagogiska verksamheten, både på grupp- och individnivå, och är delaktig i flertalet gruppverksamheter på varje enhet. Det innebär att elevhälsan aktivt bidrar till att skapa miljöer som främjar samtliga elevers lärande, utveckling och hälsa.

Elevhälsans arbetssätt har utgjort en god grund att stå på under pandemin och den gemensamma kännedom om enskilda elevers behov som finns på enheterna har varit en viktig förutsättning för planering, individanpassning och genomförande av undervisningen under året som gått.

Under verksamhetsåret har en revidering av likabehandlingsplanen genomförts för att öka tillgängligheten och användarvänligheten. Ambitionen är att det samlade arbetet med likabehandlingsfrågor på respektive enhet ska vara mer enhetlig och ha en tematisk ingång för att långsiktigt öka kompetensen på hela enheten och därmed ytterligare bidra till det övergripande främjande arbetet för elevhälsan.

EN LÄRANDE ORGANISATION

Att skapa en god miljö för lärande handlar om Fridaskolornas elever såväl som våra medarbetare. Styrkan i att ha en organisation där samtliga i organisationen bär ansvar för att förbättra och utveckla kulturen i riktning mot visionen och samtidigt dela med sig av lärandet på resan kan inte nog betonas. Tillit är fundamentalt när det gäller att leda och utvecklas och när ledare har och kommunicerar tillit till sina medarbetare så kommer också medarbetarna att ha tillit till sina ledare. Detsamma gäller för relationen mellan vuxna och barn och ungdomar. Att försöka skapa en lärande organisation är en ständig strävan som handlar om att kontinuerligt förändra och utveckla. På Frida står det livslånga lärandet i fokus, ett lärande som inbjuder till nytänkande, kreativitet, kritiskt tänkande och reflektion. Att sträva efter att skapa en lärande organisation och i förlängningen också ett lärande samhälle tänker vi är synonymt med strävan efter att skapa en gemensam hållbar framtid.

För att åstadkomma förändring i en organisation är det avgörande att se till helheten och inte bara göra punktinsatser. Rektor har ansvar för att medarbetarna, eleverna och vårdnadshavarna är involverade i utvecklingsarbetet på skolan. Organiseringen av undervisningen och effekterna den får för elevernas lärande och utveckling följs kontinuerligt upp. På Fridaskolorna arbetar vi processinriktat och systematiskt med ett kollegialt lärande där medarbetarna får möjlighet att lära tillsammans och få feedback av kollegor.

Kompetensutveckling för 2020-2021 går under rubriken "Design av utbildningen". Det syftar till att ytterligare utveckla förmågan att skapa gynnsamma lärandeprocesser och förmågan att designa framåtsyftande bedömningsprocesser, där bedömningen fungerar som ett stöd för elevens fortsatta utveckling och lärande. Arbets sättet i kompetensutvecklingen följer systematiken för aktionsforskning.

»För att åstadkomma förändring i en organisation är det avgörande att se till helheten och inte bara göra punktinsatser.«

MEDARBETARE

Frida Utbildning strävar att vara en attraktiv arbetsplats där medarbetare trivs, utvecklas och bidrar i visionsarbetet att vara Sveriges tongivande utbildningsföretag. Viktiga nyckelfaktorer för en god arbetsmiljö är trygghet, tillit och en stark förankring i arbetslag.

Personligt mästerskap

Frida Utbildnings systematiska kvalitetsarbete och systemteoretiska grund skapar goda förutsättningar för varje medarbetare att, oavsett uppdrag, utveckla förmågor och kunskaper i linje med visionen att utbilda tågluffare och därmed bidra till en positiv samhällsutveckling. Genom det systematiska kvalitetsarbetet för medarbetare – "personligt mästerskap" – görs det individuella uppdraget tydligt och medarbetare involveras i sin egen kompetensutvecklingsplan. Personligt mästerskap innehåller bland annat ett antal systematiserade avstämningstillfällen under året som till exempel individuella och kollektiva medarbetarsamtal, konferenser och möten.

Arbetsmiljö

Under verksamhetsåret har Covid-19 påverkat arbetsvardagen i form av hög korttidsjukfrånvaro. Medarbetare har dagligen fått vara beredda att ställa om och anpassa verksamheten efter rådande omständigheter. En nära dialog mellan medarbetare och skolledare har underlättat snabba beslut och flexibla lösningar.

Fridaskolorna skickar årligen ut en medarbetarenkät till all personal. Trots ett verksamhetsår präglad av Covid-19 visade årets enkät på väldigt goda resultat. Detta tyder på att majoriteten av medarbetarna upplever en god arbetsmiljö på Fridaskolorna. De mest positiva utfallen visade sig i frågor som rörde balans mellan krav och resurser, samarbete, delaktighet/feedback samt inkluderande arbetsklimat. Ett något sämre resultat visade sig i frågor som rörde planering och tid för återhämtning, inrymning samt fysiska faktorer såsom ventilation och temperatur. Framöver kommer stor vikt läggas på att fler medarbetare ska besvara enkäten samt på att hitta nya kvalitativa uppföljningsmetoder på framförallt lokal nivå.

Årets enkät innehöll också en fördjupad undersökning om pandemins påverkan på arbetsmiljön på Fridaskolorna. I enkäten undersöktes i vilken utsträckning medarbetaren har upplevt sig få stöd i sin arbetssituation. Medarbetarna gavs också möjlighet att dela med sig av förslag kring hur Fridaskolorna som organisation, kan dra nytta av nya erfarenheter. Resultatet visade att Covid-19 har haft stor påverkan på flera medarbetares tillvaro och att många upplevde rädsla och oro. Samtidigt visade resultatet på en upplevelse av att organisationen är tålig för påfrestningar och att personalens förhållningssätt har medfört att man tillsammans hjälpts åt att hitta kreativa lösningar så att undervisningen ändå kunnat bedrivas på ett kvalitativt sätt.

Rekryterings- och onboardingprocesser

Personalen på Fridaskolorna är företagets viktigaste tillgång. Väl genomförda rekryteringsprocesser är en förutsättning för att nya medarbetare ska ha förståelse för och en förutsättning att möta förväntan från företaget att verka i linje med vision och värdegrund.

För att ytterligare utveckla rekryteringsprocessen pågår ett arbete kring kommunikationen av lediga tjänster samt ändrade rutiner kring anställningsförfarandet. Det finns en stor potential i att ytterligare förbättra såväl rekryteringsprocessen som onboardingprocessen på Fridaskolorna.

Frida Utbildning strävar efter att vara ett föredöme när det gäller miljö- och klimatpåverkan. Vi är övertygade om att lärande för hållbar utveckling i en arbetsmiljö som genomsyras av ett hållbart förhållningssätt, avsevärt ökar elever och medarbetares kunskaper och handlingskompetens. Därför är ett gott samarbete mellan pedagoger och kokkar, lokalvårdare och vaktmästare en viktig pusselbit i att utforma en sådan arbetsmiljö. Likaså är god insyn i miljö- och klimatrelaterade frågor som berör koncernens verksamheter viktiga aspekter för att utveckla hållbarhetsarbetet och handlingskompetensen.

De fokusområden i vår operativa verksamhet som har en större påverkan på miljö och klimatär:

- Skolrestauranger
- Byggnader och lokaler
- Transporter och resor
- Inköp

Skolrestauranger

Fridaskolorna har sedan 2013 haft Miljömärkning Sveriges Svanenmärkning för alla våra skolrestauranger. Svanenmärkningen ställer stora krav på miljöstyrningen av verksamheten och alla miljö- och klimatrelaterade frågor som rör restaurangerna tas i beaktande. Det handlar om krav på användandet av miljöcertifierade produkter, val av miljöcertifierade livsmedel på menyn, arbete att minska matsvinnet, en ökad mängd vegetariska måltider samt källsortering, låg energi- och vattenförbrukning. Idag har vi en välfungerande restaurangverksamhet på alla våra enheter med en uppskattad, högkvalitativ och klimatsmart flervalsmeny som ger elever och medarbetare möjligheten att äta gott och näringsriktigt och också att kunna göra egna aktiva val, något som ligger i linje med visionen. Restaurangernas systematiska kvalitetsarbete leds av köksutvecklare och förstekokkar, något som medfört ökad samsyn, gemensamma målsättningar och förbättrad kvalitet.

Covid-19 har i stor grad även påverkat skolrestaurangernas arbete. Främst har restaurangerna under hela verksamhetsåret tillgodosett skolmåltider för alla distansstuderande elever som önskat så, antingen genom avhämtning eller genom leverans till ett antal utlämningsställen. Parallellt med det har mat serverats som vanligt i restaurangen för de yngre eleverna men med en rad förändringar för att minska risken för smittspridning, något som inneburit mycket merarbete. Skolmåltiden är ett viktigt mål under dagen och för många distanselever har möjligheten att få skolmat hemma medfört att studietiden gått något lättare.

Undervåren 2021 påbörjas ett arbete för att på sikt kraftfullt minska mängden matsvinn genom ett planerat samarbete med Generation Waste. Det förväntas träda i kraft hösten 2021 i alla restauranger. Dessutom har samarbetet med våra huvudleverantörer utvecklats för att förenkla inköp av ekologiska och närproducerade råvaror.

Byggnader och lokaler

Frida Utbildning samarbetar fortlöpande med fastighetsägarna av de lokaler och byggnader vi har verksamheter i. Vid nyetableringar är Frida Utbildnings ambition tillsammans med byggherrar och fastighetsägare, att byggnader och lokaler har en så optimerad miljöanpassning och energiförbrukning som möjligt.

MILJÖ OCH KLIMAT

Renoveringar och investeringar är områden där vi alltid eftersträvar långsiktighet och hållbarhet. En del i att skapa en god miljö för lärande handlar om lokalernas utformning, tillgänglighet och ändamålsenlighet och lokalerna ska bidra till en god fysisk arbetsmiljö likväl som trivsel, trygghet och social hållbarhet. I samband med större förändringar som till exempel ombyggnationer eller inköp av möbler är medarbetare och elever på olika sätt involverade i planering och urval, vilket bidrar till förståelse men också mindre slitage och åverkan – delaktighet ger en ökad ansvarskänsla.

Uppvärmning och elförbrukning utgör den största energiposten för verksamheterna. Samtliga byggnader värms upp med fjärrvärme eller berg-/jordvärme. Frida Utbildning äger sedan 2013 vindkraftsandelar i Evig el, vilket under verksamhetsåret täckt cirka 40 % av elförbrukningen. Resterande elbehov tillgodoses av inköpt el från förnyelsebara energikällor. Koncernen ämnar att se över möjligheten att ytterligare utöka den andelsägda vindkraften samt att installera solpaneler på några av våra enheter.

Frida Utbildnings lokalvårdsteam har under de senaste åren genomgått en omfattande kompetensutveckling för att minska miljöpåverkan genom nya städtekniker. Dessa innebär en i stort sett kemikaliefri städning och i den mån kemikalier behöver användas, väljs miljömärkta sådana. Det har en positiv effekt på inomhusmiljön och innebär särskilt en förbättrad arbetsmiljö för våra lokalvårdare. Det systematiska kvalitetsarbetet för medarbetargruppen vaktmästare och lokalvårdare leds idag av två huvudansvariga. Organisationen bidrar till viktigt erfarenhetsutbyte, ökad kunskap och samsyn, vilket spelar stor roll när förutsättningarna på varje enhet varierar.

»Fridarestaurangernas Svanenmärkning ställer stora krav på miljöstyrningen av verksamheten och alla miljö- och klimatrelaterade frågor tas i beaktande.«

Under verksamhetsåret har möjligheter till källsortering för elever och medarbetare införts på de flesta av enheterna. Att veta hur och varför samt att ha möjligheten att kunna källsortera är både ett viktigt bidrag till miljöarbetet och en kunskap som varje samhällsmedborgare behöver äga.

Transporter och resor

Frida Utbildnings enheters geografiska läge medför en del resor mellan enheterna, framförallt för medarbetare i ledarroller i koncernen men även pedagoger och andra yrkesgrupper har regelbundet återkommande möten och konferenser och andra transportbehov. För att minska klimatpåverkan består Frida Utbildnings bilpark av laddhybrider eller bilar som kan köras på miljövänligare drivmedel. Under 2020/2021 har det stora antalet interna resor minskat och till stor del ersatts med digitala möten.

Frida Utbildnings olika internationella samarbeten och studieresor innebär viktiga erfarenhetsutbyten och bidrar i hög utsträckning till våra visioner att utbilda tågluffare och att vara ett tongivande utbildningsföretag. Verkliga möten människor emellan är svårslagna och digitala medel får anses vara mer av ett komplement. Samtidigt innebär resande negativa klimatutsläpp. Därför är det av stor vikt att riktlinjer för resande finns och att varje resa värderas noggrant utifrån kvalitets- och hållbarhetsaspekter.

Störst indirekt påverkan inom transporter utgörs för Frida Utbildnings del av elever och medarbetares resesätt till skolan/arbetsplatsen. Skolornas placering spelar viss roll för hur resandet ser ut men vi ser att det finns utrymme att stimulera till mer hållbara resesätt för att både öka vardagsmotionen och därmed hälsan hos elever och medarbetare, utveckla självständigheten hos våra elever och också minska de klimatutsläpp som sker i samband med bilresande.

Inköp

Inköpsansvaret inom Frida Utbildning är i stor utsträckning fördelat på olika enheter och verksamheter. Det innebär frihet men ställer samtidigt krav på god kompetens och framförhållning för att göra hållbara inköp över tid. Under verksamhetsåret har en viss centralisering av inköpsorganisationen genomförts inom några områden där det visat sig gynnsamt. Vi ämnar fortsatt att utveckla riktlinjer för inköp inom olika kategorier och även utvärdera i vilka sammanhang som inköp och upphandlingar kan koordineras centralt för att underlätta och öka hållbarheten.

Frida Utbildning har alltsedan starten haft en långsiktig strategi för utveckling och tillväxt. Fridaskolorna har, de flesta år, gått med en liten vinst men aktieutdelning, det vill säga utdelning av vinst till aktieägarna, har aldrig tillämpats. Att spara vinster innebär en möjlighet för företaget att samla medel inför såväl större renoweringar som att starta nya skolor. Denna möjlighet har inneburit att Fridaskolorna stadigt kunnat växa av egen kraft och kunnat starta nya skolor utan att behöva låna pengar till investeringarna.

I takt med att företaget växer ökar behovet av en ekonomisk reserv för oförutsedda händelser och utmaningar. Vinst är en förutsättning för att kunna bygga upp en sådan buffert som stärker företaget för framtiden. En stabil ekonomi skapas även genom tydliga strategiska val och beslut med fokus på långsiktig hållbarhet. Frida Utbildnings värdegrund är alltid utgångspunkt i de analyser som ligger till grund för dessa val och beslut. För att stärka en kultur där alla i organisationen bidrar med engagemang och ansvarstagande för företagets långsiktiga utveckling, erbjuder ledningen en hög grad av transparens och involvering när det gäller ekonomiska frågor och framtida planer.

Fridaskolans personal möter i sina olika roller en lång rad av olika intressenter. Förväntningar och krav från olika håll skulle kunna medföra att personal utsätts för olika former av otillbörliga påtryckningar. För att stärka företagets motståndskraft förs det i organisationen kontinuerligt dialoger kring hur ett korrekt bemötande kan hindra att sådana situationer uppstår. Dock är det viktigt att denna fråga fördjupas och att medvetandegraden höjs hos samtliga medarbetare som har ett delegerat budgetansvar.

EKONOMI I ETT HÅLLBARHETSPERSPEKTIV

Utifrån visionen om att vara tongivande vill Frida vara med och bidra till en positiv samhällsutveckling och vi arbetar hårt för att få med oss så många som möjligt på den resan. Våra verksamheter omfattar över 4000 individer och lägger man till elevers och medarbetares familjer, släkt och vänner, kollegor och andra kontakter kan kvaliteten och innehållet i våra verksamheter sprida sig långt ut i samhället. I denna kontext blir innebörden och därmed möjligheten med visionen verkligen påtaglig.

I linje med att vara tongivande arbetar vi även för att ständigt utveckla vårt samarbete med näringslivet och vi har kontinuerliga kontakter med politiker och myndigheter. Vi har arbetat upp ett nätverk av forskare och etablerat kontakter med högskolor och universitet. Genom att bibehålla ett öppet system där man delar med sig av sina erfarenheter och samarbetar med andra kan vi tillsammans göra en skillnad som gör skillnad. Exempel på nätverk vi aktivt deltar i är:

- Friskolornas riksförbunds styrelse
- Medlemskap i Ifous – innovation, forskning och utveckling i skola och förskola
- Nätverk i Svenskt näringsliv
- Nätverk i Västsvenska handelskammaren
- Nätverk Skolverket – Styrning och ledning på huvudmannanivå
- SKUL – Skolutveckling och ledarskap
- SNAF – Svenskt nätverk för aktionsforskning
- PEP – Internationellt nätverk kring praktisk forskning

SAMHÄLLS-ANSVAR

Frida Professionals roll inom Frida Utbildning syftar till att bidra till att alla delar av vårt system, när det gäller skolutveckling, grundar sina beslut med stöd i forskningsbaserade metoder och beprövad erfarenhet. Utgångspunkten är hållbar skolutveckling, ett helhetsgrepp där det handlar om att integrera frågeställningar om miljö, sociala och ekonomiska frågor i undervisningen, att göra barn och ungdomar delaktiga i läroprocessen och att förbereda dem för framtiden.

Frida Professional arbetar med olika typer av skolutvecklingsprojekt, både internt och externt. Exempel på pågående projekt är ett samverkansprojekt med Frida förskolor och Chalmers. Här deltar även ett antal andra kommunala huvudmän på temat "Vetenskaplig skola på riktigt". Ett annat exempel är ett FoU-projekt (IFOUS) med Fridagymnasiet och fem andra skolhuvudmän på temat "Datadriven skolförbättring". Frida Professional deltar också i det som benämns SKUL (pedagogik med inriktning mot Skolutveckling och Ledarskap), en forskningsmiljö där flera tongivande forskare ingår samt i flertalet andra nätverk (se ovan lista till vänster). Härigenom deltar vi i ett antal forskningsprojekt där vi tillsammans med andra forskare har målsättningen att producera artiklar. Vår doktor i pedagogiskt arbete är även Convenor för skolutvecklingsnätverket NERA (Nordin Educational Research Association).

PLANERADE ÅTGÄRDER

Nedan finns beskrivet Frida Utbildnings planerade åtgärder för att ytterligare utveckla och förbättra arbetet med hållbar utveckling. "På kortare sikt" innebär måluppfyllelse senast inför verksamhetsåret 2023/2024. Koncernen ämnar kartlägga sina påverkansområden ur perspektiven Scope 1, 2 och 3 med det hållbarhetsramverk som Agenda 2030 och de globala målen utgör som utgångspunkt, för att täcka in alla aspekter av hållbar utveckling. Vissa åtgärder från förra årets redovisning står kvar främst av den anledning att utgången gäller till läsårsstart 2022/2023. Covid-19 har i flera fall av förklarliga skäl också orsakat en fördröjning i utvecklingsarbetet.

OMRÅDE	PÅ KORTARE SIKT
Koncernnivå	<ul style="list-style-type: none"> • Utforma en hållbarhetsstrategi med tillhörande riktlinjer för organisationen som helhet. • Genomföra hållbarhetsredovisningen 2021/2022 enligt, eller inspirerat, av GRI.
En lärande organisation	<ul style="list-style-type: none"> • Öka kunskapen om hållbar utveckling och förståelsen för hur det hänger samman med vår strävan att vara en lärande organisation.
Medarbetare	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckla arbetsmiljöarbetet. • Kvalitetssäkra anställningsförfarandet.
Miljö och klimat, övergripande	<ul style="list-style-type: none"> • Kartlägga hur koncernen över tid kan minska sin miljö- och klimatpåverkan. • Underteckna ett åtagande för Frida Utbildnings räkning i Klimat 2030.
Skolrestaurangerna	<ul style="list-style-type: none"> • Vidareutveckla arbetet med att minska matsvinnet tillsammans med övriga delar i organisationen. • Vidareutveckla samarbeten med livsmedelsleverantörer. • Förnya Svanenlicensen i linje med nya kriterier för restauranger.
Byggnader och lokaler	<ul style="list-style-type: none"> • Undersöka möjligheten att ytterligare investera i hållbara energilösningar. • Kartlägga möjligheten att miljöcertifiera lokalvården. • Färdigställa alla enheters möjlighet till källsortering.
Transporter och resor	<ul style="list-style-type: none"> • Utforma generella riktlinjer för hållbart resande. • Uppmuntra till hållbart resande till och från arbete/skol • Följa upp huvudleverantörers transporter ur ett hållbarhetsperspektiv.
Inköp	<ul style="list-style-type: none"> • Kartlägga inköpsorganisationen. • Utforma generella riktlinjer för hållbara inköp.
Ekonomi	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetensutveckling för budgetansvariga gällande otillbörligt förfarande.